

Zitting 2002-2003

17 december 2002

BEKNOPT VERSLAG

MORGENVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Ontwerpen van decreet

- Tweede aanpassing van de middelenbegroting 2002
 - Algemene bespreking 3
 - Artikelsgewijze bespreking 3
- Derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2002
 - Algemene bespreking 3
 - Artikelsgewijze bespreking 3
- Bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2002
 - Algemene bespreking 3
 - Artikelsgewijze bespreking 3

Begroting 2003

– Algemene bespreking

(Sprekers : de heren Luc Martens, Eloi Glorieux, verslaggever, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, André Denys, Herman De Reuse, Luc Van den Brande en Carl Decaluwe, mevrouw Sonja Becq, de heren Filip Dewinter, Bruno Tobback, Francis Vermeiren en Dirk Holemans, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Herman Lauwers, Johan De Roo en Chris Vandenbroeke, minister Dirk Van Mechelen, minister Steve Stevaert, minister Mieke Vogels en minister-president Patrick Dewael)

4

Regeling van de werkzaamheden

17

Berichten van verhindering

17

MORGENVERGADERING VAN DINSDAG 17 DECEMBER 2002

Voorzitterschap van de heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 10.02 uur.*

ONTWERPEN VAN DECREET

Tweede aanpassing van de middelenbegroting 2002

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Frans De Cock, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002.

– *De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

Derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2002

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Frans De Cock, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002.

– *De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

Bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2002

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2002.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Jos De Meyer, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2002.

– *De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

Begroting 2003

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2003.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor om de algemene besprekingen van de drie ontwerpen van decreet samen te voegen tot één enkele algemene bespreking.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Frans De Cock, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Mevrouw Anne-Marie Baeke, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Mevrouw Brigitte Grouwels, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Marino Keulen, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Patrick Lachaert, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Mevrouw Isabel Vertriest, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Julien Demeulenaere, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Luc Martens : Het is een schande dat de meeste verslaggevers niet aanwezig zijn. (*Applaus*)

De heer Eloi Glorieux, verslaggever : De commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie heeft na een toelichting van de minister de ontwerpen uitvoerig besproken. Op de talrijke vragen van de heer Decaluwe gaf de minister schriftelijke antwoorden, die bij het verslag gevoegd zijn.

Voor een gedetailleerde weergave van de talrijke onderwerpen verwijs ik naar het schriftelijke verslag. (*Applaus*)

De heer Eric Van Rompuy : Ook ik ben ontgoocheld dat de meeste verslaggevers afwezig zijn. De heer Glorieux verdient felicitaties. Ik wil ook de diensten van dit parlement bedanken voor de uitstekende en volledige verslagen.

In de septemberverklaring stelde de minister-president dat de begroting 2003 bewijst dat de Vlaamse economie 11 september goed verwerkt heeft. Hij noemde de huidige conjunctuurverzwakking een dipje. Sindsdien zijn de economische vooruitzichten versomberd. Economen voorspellen dat de economie nog zeker 2 jaar zal aanmodderen.

In de ons omringende landen zijn de groeivoorzichten aangepast. De Europese Commissie vreest zelfs voor een negatieve groei van 0,2 procent. De winst van de bedrijven zit op het laagste peil sinds 1993. Het VBO verwacht een groei van 1,3 procent. Dat is merkkelijk lager dan de vooropgestelde 2 procent, conjunctuurprovisie inbegrepen. Die organisatie denkt dat de bedrijfsinvesteringen pas in het najaar zullen toenemen. Dit jaar is er een gemiddelde daling van 4,7 procent en volgend jaar verwacht het VBO een verdere daling van 2,6 procent.

Ook de heropleving van de werkgelegenheid is ten vroegste voor begin 2004. De paars-groene regeerperiode betekent verloren jaren op dat vlak.

Ook op het vlak van de werkgelegenheid gaat het fundamenteel mis. De klachtenlijst is eindeloos. Zo heeft de VDAB berekend dat er 17.000 meer werklozen zijn dan bij het aantreden van de paars-groene regering, terwijl de werkzaamheidsgraad daalt. Het doelgroepenbeleid faalt : steeds meer jongeren, ouderen en allochtonen worden werkloos. Er zijn 20.000 banen verloren gegaan door faillissementen, terwijl het werkgelegenheidspeil hetzelfde is als dat van 1995. De sluiting van Philips toont aan dat ook onze kennisfunctie in gevaar komt. Het aantal starters bevindt zich op een dieptepunt, de investeringsdossiers voor expansiesteun bevinden zich op het laagste peil ooit.

Maar volgens de paars-groene regering blijft het om een economisch dipje gaan. Het is alsof een dokter tegen iemand met 38 graden koorts zou zeggen dat hij helemaal geen koorts heeft, maar dat zijn thermometer stuk is. Door de realiteit te ontkennen, blundert deze regering.

Natuurlijk bestaan er geen mirakeloplossingen en is er inderdaad sprake van een internationale crisis. Maar waar blijven dan de investeringen in de diepte, die nu zo broodnodig zijn ? Wat zal de regering doen aan de kostenhandicap van onze bedrijven ? Waar blijven de beloofde verhoging van de investeringssteun voor starters en de administratieve lastenverlaging ? Waarom worden er minder middelen uitgetrokken voor onderzoek en ontwikkeling dan afgesproken in het Bologna-akkoord ? De SERV wijst erop dat niet een nieuw decreet voor investeringen in de opleiding van allochtonen nodig is, wel voldoende middelen.

De Vlaamse overheid werkt duidelijk niet mee. De beleidskredieten voor Economie werden teruggebracht tot het niveau van 1999, terwijl die voor werkgelegenheid minder hoog zijn dan in het economische topjaar 2000. CD&V noemt dit het bikini-beleid van de Vlaamse regering : het oogt allemaal wel mooi, maar het essentiële blijft verborgen. Allerlei hervormingen worden aangekondigd, maar de daadkracht ontbreekt om ze daadwerkelijk door te voeren. De Vlaamse regering kijkt passief toe.

In zijn septemberverklaring maakte minister-president Dewael gewag van een werkgelegenheidsakkoord voor 2004-2005 met het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité (Vesoc). De sociale partners weigeren echter hierover te onderhandelen, omdat een budgettaire enveloppe ontbreekt.

De Vlaamse regering mikt voor de economische heropleving op een toename van het verbruik, maar in tijden van crisis gaan mensen net sparen, en niet verbruiken. Daarom hebben we in een periode van laagconjunctuur nood aan investeringen in de diepte: in vorming en opleiding, in research, in kostenbeheersing. Zodat we klaar staan bij een economische revival. De begroting 2003 is op dat vlak duidelijk een gemiste kans.

De Vlaamse regering haalt de budgettaire norm, maar moet hiervoor een beroep doen op budgettaire spijttechnologie. Zij relativeert de structurele vermindering van de federale dotatie en de onrealistische groeihypothese door erop te wijzen dat de spaaroverschotten zullen worden gebruikt voor eenmalige investeringen. Structurele oplossingen blijven uit. Door het gebruik van 174 miljoen euro aan niet-gebruikte kredieten wordt de norm gehaald, maar wie zal de BTW-factuur van Aquafin betalen? En wat met de beloofde compensaties voor de niet-aftekbare gewestbelasting? De SERV heeft berekend dat onze impliciete schuld, het verschil tussen betalings- en beleidskredieten, intussen al 913 miljoen euro bedraagt.

Het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU) zal daarenboven vanaf 2005 negatief op de norm inwerken. Het fonds maakt de begroting ook ondoorzichtig. Niemand kan nog antwoorden op de vraag welke programma's met welke middelen worden gerealiseerd en hoever het met de planning staat. Het verslag van de commissie voor Openbare Werken is hallucinant. Alle belangrijke vragen blijven onbeantwoord.

De Vlaamse regering betwist ook de begrotingsanalyse van de SERV, die beweert dat er geen budgettaire marges meer zijn. CD&V stelt voor dat het Vlaams Parlement een onafhankelijke academische expertise vraagt, die duidelijk moet maken over welke beleidsruimte we de volgende jaren nog kunnen beschikken. De meerjarenbegroting werd trouwens nog niet eens ingediend.

Minister Dirk Van Mechelen : De commissie voor Financiën heeft vorig jaar afgesproken om de meerjarenbegroting telkens in te dienen bij de begrotingscontrole, omdat dan de meest realistische cijfers beschikbaar zijn. Het Rekenhof heeft erkend dat wij de enige Belgische overheid zijn die een dergelijk document voorlegt.

De heer Eric Van Rompuy : Het Vlaams Parlement mist wel degelijk een onafhankelijke expertise om duidelijk te maken wat de beleidsruimte voor de volgende jaren is. Het federale planbureau heeft inmiddels voorgerekend dat de budgettaire marges van de federale overheid voor de volgende regeerperiode opgebruikt zijn. CD&V vraagt voor de Vlaamse begroting een soortgelijke studie. De Vlaamse meerjarenbegroting biedt immers geen inzicht in de vrije marges.

Uit de commissiebesprekingen blijkt dat alle partijen meer kwaliteitsvolle, beschikbare en toegankelijke gemeenschapsvoorzieningen vragen. Voor CD&V impliceert dit dat elke leerling recht heeft op gelijke financiering; dat de wachtlijsten in de zorgsector en de huisvesting weggewerkt worden; dat er op het vlak van economie en werkgelegenheid ruimte komt voor diepte-investeringen en dat de maatschappelijke steun wordt versterkt. Dit onderscheidt haar van alle andere politieke formaties.

CD&V vindt haar maatschappelijke keuzes onvoldoende terug in de begroting van 2003. Zo heeft de rondetafelconferentie over het onderwijs tot nu toe nog geen tastbare resultaten geboekt. In de zorgsector blijven de wachtlijsten bestaan en stapelen de tekorten zich op. Minister Vogels, die aanvankelijk beweerde over voldoende financiële middelen te beschikken, haalde een jezuïetenstreek uit door eerst besparingen door te voeren en vervolgens met bijkomende financiële middelen voor de dag te komen. De welzijnssector kent zware financiële problemen. Investerings zijn dus nodig. Hetzelfde geldt overigens voor de sociale huisvesting.

De CD&V-fractie vraagt eveneens meer geld voor het middenveld. Investerings in maatschappelijk kapitaal zijn dringend nodig. Binnen de socio-culturele sector was de ontevredenheid nooit zo groot. Het

ontbreekt de regering trouwens ook aan financiële middelen om het inburgeringsdecreet te financieren. Nieuwkomers kunnen niet meer op de gepaste wijze geïntegreerd worden in onze maatschappij.

Men kan alleen keuzes maken indien men weet hoe groot de marges zijn. Het gratis-verhaal is niet langer houdbaar. De samenleving kan niet gezien worden als een groep consumenten die tevreden moet gesteld worden. CD&V opteert voor minder voordelen maar voor het vrijwaren van de toekomst.

Om dit te realiseren moet Vlaanderen over meer autonomie kunnen beschikken. De financiële hefboom om de Franstaligen weer aan de onderhandelingstafel te krijgen voor een nieuwe ronde in de staatshervorming, werd met het Lambermontakkoord prijsgegeven. De staatshervorming is echter nog lang niet af. Men moet vooraf wel goed nadenken. Indien Vlaanderen bijvoorbeeld de regionalisering van de NMBS wil bewerkstelligen, zal dit zware consequenties hebben voor de Vlaamse begroting. Hoe gaan wij dat betalen zonder financiële autonomie? Hetzelfde geldt voor de overname van de almaar groeiende gezondheidszorg. Ik roep de fracties in dit halfroond daarom op om het debat hier te voeren, ten gronde en in alle sereniteit. Dat dit tot nu toe niet gebeurde, is een gemiste kans.

Nadat deze begroting is goedgekeurd, vertrekken alle ministers ongetwijfeld op verkiezingscampagne. Elke dag mag men een nieuw ideeetje of een nieuwe belofte verwachten.

De heer Ludo Sannen : Nu alle ministers aanwezig zijn, is de heer Van Rompuy weer ontevreden. Nu ergert hij zich aan hun attitude. Het is werkelijk nooit goed.

De heer Eric Van Rompuy : De ministers zijn misschien aanwezig maar hun lichaamstaal stemt me niet tevreden.

Een beleid beoordeelt men niet op intenties maar op resultaten. De balans op dat vlak is bijzonder pover.

Er zijn meer werklozen dan bij het aantreden van paars-groen. De woonwijken zijn niet veiliger geworden en het aantal verkeersdoden nam niet af. De kwaliteit van het milieu verbeterde amper, tot ontsteltenis van minister Dua. In de zorgsector bestaan er lange wachtlijsten en in het onderwijs werden meer middelen geïnvesteerd, maar er bleef een grote onrust bestaan door de hervormings- en regeldrift van minister Vanderpoorten. Nog nooit bevatten de kabinetten zoveel medewerkers en wogen ze zo zwaar op de besluitvorming. In de plaats van een nieuwe politieke cultuur kregen we meer politisering.

Er is maar een besluit : Vlaanderen verdient beter. (*Applaus bij CD&V, het VB en VU&ID*)

De heer André Denys : De VLD-fractie voorspelde dat de begroting voor 2003 belangrijk zou zijn voor deze paars-groene regering. De kracht van een regering wordt immers veel meer op de proef gesteld door een economische recessie dan door economische hoogconjunctuur. De wijze waarop de minister-president de zaken heeft aangepakt, toont echter aan dat deze regering over een grotere slagkracht beschikt dan de kleine kantjes van de open-debatcultuur deden vermoeden.

De oppositie zou graag een oeverloze discussie uitlokken over de groeicijfers. De regering raamde die op 2 procent. Hierin werd ze bijgetreden door een studie van de KBC. Wij hebben het allergrootste vertrouwen in minister Van Mechelen. Dankzij hem zal de Vlaamse schuld gehalveerd worden en zal men bovendien nog over een begrotingsoverschot beschikken. Ik wik mijn woorden maar minister Van Mechelen is een van de beste Vlaamse ministers. (*Applaus*)

Belangrijker dan groeiramingen is voor de VLD-fractie de politieke inhoud van de begroting. Weet de regering haar doelstellingen te realiseren en een antwoord te bieden op de economische recessie ?

We zullen daarom deze begroting toetsen aan onze gevoeligheden en aan het alternatief van CD&V. Het alternatief van het Vlaams Blok is al te eenvoudig : Vlaamse onafhankelijkheid zal alle socio-economische problemen oplossen. Als we dat combineren met hun standpunt over Europa, is het wel duidelijk dat het Vlaams Blok pleit voor een Zwitsers isolationisme. Welnu, juist Zwitserland krijgt door zijn isolationisme de laatste tijd rake klappen.

De heer Herman De Reuse : In Duitsland gaat men uit van een economische groei van nul procent. Rekening houdend met het feit dat de jaarlijkse transfer naar Wallonië ongeveer 300 miljoen Belgische frank bedraagt, heeft het Vlaams Blok wel degelijk een oplossing. (*Applaus bij het VB*)

De heer André Denys : Dat is een ander onderwerp, maar een ding is zeker : onafhankelijkheid zal niet alle problemen oplossen.

De VLD-fractie is een liberale, democratische en Vlaamse fractie. Wij zijn optimistisch van natuur. Wij willen niet dat de overheid de plaats inneemt van de ondernemers of paternalistisch optreedt. Wij willen minder in plaats van meer overheid. Maar haar essentiële taken moet ze wel beter uitvoeren.

Waarom herhaal ik deze gevoeligheden ? Omdat de remedies voor de huidige crisis ons doen huiveren. De overheid zal geen faillissementen vermijden door opnieuw actief aan de economie deel te nemen. Bruggensioen zal werkloosheid evenmin vermijden. Meer werken is voor ons de enige oplossing voor een economische terugval.

De overheid heeft een andere rol : ze moet zowel in slechte als in goede tijden een goed en gedoseerd flankerend beleid voeren. Volgens ons doet paars-groen dat zowel op Vlaams als op federaal niveau. Wie het socio-economische beleid beoordeelt, moet immers ook met het federale niveau rekening houden. De federale hervorming van de vennootschapsbelasting is heel belangrijk voor Vlaanderen. Bedrijven kunnen voortaan een belastingvrije investeringsreserve aanleggen, en de sociale bijdragen dalen.

Tussen 1990 en 1999 hebben het VEV en Unizo meermaals geprotesteerd omdat de Vlaamse regeringen het budget voor economische steun lieten dalen ten gunste van de zachte sector. Wie minder investeert, hypothekeert zijn toekomst. Geen enkele regering heeft meer geïnvesteerd, dan de regering-Dewael I. Vlaanderen is één grote bouwplaats, maar werkt aan zijn toekomst.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Luc Van den Brande : De heer Denys stelt het nogal karikaturaal voor. De investeringen inzake gemeenschapsaangelegenheden waren nodig. Bovendien heeft de vorige regering veel geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling en in omgevingsfactoren.

De heer André Denys : Zelfs de heer Van Rompuy gaf toe dat paars-groen massaal investeert, al heeft hij zijn bedenkingen bij het FFEU. Dit schitterende beleidsinstrument wordt al jaren door de gemeenten gebruikt en de vorige begrotingsminister, mevrouw Demeester-De Meyer, wist dat ook. Maar volgens mij mocht zij het niet invoeren van de toenmalige baas, premier Dehaene. Vlaanderen moest een grotere inspanning leveren dan Wallonië om de Maastrichtnorm te halen. Het FFEU is een Vlaamse overwinning.

De heer Eric Van Rompuy : Volgens de VZW Vlaamse Wegenbouwers hebben de gemeenten onvoldoende geld om te investeren in het wegennet, wat tot banenverlies leidt. De plannen van minister Stevaert noemen ze positief, maar de realisatie van de eerste werken komt er pas in 2006.

Minister Steve Stevaert : Tijdens deze regeerperiode werd 2 miljard frank extra geïnvesteerd in mobiliteit.

Wat de lokale wegeninfrastructuur betreft, weet iedereen dat de lokale overheden vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen investeren. Na de gemeenteraadsverkiezingen dalen de investeringen opnieuw. Gelukkig investeert de Vlaamse overheid acyclisch. Er is op dat vlak overigens nog nooit zoveel geïnvesteerd en aanbesteed als nu.

De heer Eric Van Rompuy : Maar ondertussen zijn er al 2000 banen verloren gegaan. En daar komen er volgend jaar nog 1000 bij.

De heer André Denys : Een goed beleid is meer dan investeren : het gaat ook over creëren van ruimte voor rechtszekerheid.

De heer Carl Decaluwe : De heer Denys zegt dat er veel geïnvesteerd werd in het wegennet. Maar waar zijn al die miljarden dan naartoe ? Welke zwarte punten werden weggewerkt, en hoeveel kilometer fietspaden zijn erbij gekomen ? Het is wel duidelijk dat er te veel gecommuniceerd werd, maar te weinig gerealiseerd.

De heer André Denys : De toenmalige CVP heeft in 1999 het decreet over de ruimtelijke ordening mee goedgekeurd en daarmee de grootste rechtsonzekerheid gecreëerd over alles wat zonevreemd was. U wist zeer goed dat in sommige gemeenten 25 procent van de werkgelegenheid zich precies in die zonevreemde bedrijven situeert. Paars-groen heeft de betrokkenen hun rechtszekerheid teruggegeven.

Maar het meest ergerlijke is wat de partij in de landbouwsector deed : toenmalig minister Kelchtermans liet MAP 2 goedkeuren en daarna onmiddellijk weer blokkeren, louter om politiek-electorale redenen. Dit bracht uiteraard een totale verwarring en dus rechtsonzekerheid mee : niemand wist nog of hij zich wat de mestoverschotten betreft aan de milieuvergunningen dan wel aan de mestaangifte bij de Mestbank moest houden. Ook hier heeft paars-groen de situatie rechtgezet en de betrokkenen hun rechtszekerheid teruggegeven. De toenmalige CVP heeft ons dus zeker niets te verwijten op het gebied van onze sociaal-economische aanpak.

Heeft CD&V een alternatief om beter te doen dan de regering-Dewael I ? In een zespuntenplan stelt ze dat alternatief voor. CD&V zou zelf het kijk- en luistergeld niet hebben afgeschaft, maar de opbrengst van 20 miljard frank gebruikt hebben voor allerlei beleidsmaatregelen, onder meer op het vlak van huisvesting en onderwijs. Zal CD&V dan het kijk- en luistergeld opnieuw invoeren ? Als ze dat niet doet, vervalt haar alternatief bij gebrek aan middelen.

Heeft paars-groen onvoldoende gerealiseerd ? In de welzijnssector heeft deze regering de wachtlijsten aangepakt, die de vorige regering heeft laten toenemen. De doorbraak op het vlak van het inburgeringsbeleid is ook aan paars-groen te danken.

Mevrouw Sonja Becq : Het systeem van de wachtlijsten werd uitgewerkt in de vorige regeerperiode : de instellingen zijn daar toen al mee gestart. Inmiddels is het systeem verkracht omdat men prioriteiten moest aanwijzen voor de meest urgente gevallen.

Welke minister heeft overigens beslist dat tegenwoordig alle bijkomende middelen naar de persoonlijke assistentiebudgetten (PAB's) en niet naar de voorzieningen gaan ?

De heer André Denys : De regering-Van den Brande heeft de wachtlijsten aangelegd, wij moeten ze nu opruimen.

Minister Mieke Vogels : Er is geen enkel jaar geweest waarin alle middelen naar de PAB's gingen. Vroeger bepaalden de voorzieningen welke hulp zou aangeboden worden, nu kiest de hulpbehoevende dat eerder zelf. Dat is het verschil tussen de betuttelende politiek van CD&V en onze meer geëmancipeerde aanpak.

Mevrouw Sonja Becq : Welke keuze is er, als men de zoveelste op de wachtlijst is ?

De heer André Denys : In de sociale sector zorgden wij ervoor dat de lonen stegen. De middelen voor onderwijs stegen spectaculair. Dat we de lat in het onderwijs zullen gelijkleggen, daar zijn we het al lang over eens, maar dat vergt een meerstappenplan.

Op een punt geef ik de heer Van Rompuy gelijk : het betreft de gratis-politiek. Een tarievenbeleid kan ik aanvaarden als een vorm van promotie. Gratis-politiek mag echter geen ideologie worden, want dat is onbetaalbaar. De rekening moet dan betaald worden via een belastingverhoging, en dus in de eerste plaats door tweeverdieners die netjes alles aangeven. Gratis-politiek staat niet in het regeerakkoord, en is dus zeker geen leidraad voor deze coalitie.

De regering-Dewael doet het beter op 4 jaar dan de regering-Van den Brande op 10 jaar. Het alternatief van

CD&V is de afschaffing van de belastingvermindering.

Wij hebben het volste vertrouwen in deze regering en in de begroting voor 2003. (*Applaus bij de VLD, sp-a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Filip Dewinter : Ik word het welles-nietesspelletje tussen CD&V en de paars-groene meerderheid, dus tussen de huidige en de vorige regering, stilaan beu. Daardoor komen we immers niet toe aan de essentiële vraag, namelijk of we al dan niet moeten kiezen voor de Vlaamse onafhankelijkheid.

De Vlamingen hebben in de eerste plaats interesse voor resultaten. Onze economie gaat binnenkort een derde jaar in van zwakke economische groei. Bij de opmaak van de begroting ging de regering uit van een groei van twee procent, maar het VBO en de KBC-studiedienst menen dat de groei zelfs minder dan anderhalf procent zal bedragen.

Hoe lang zal de Vlaamse regering nog volhouden dat de economie in een dipje zit ? Men kan toch niet aan de feiten voorbij. De economische groei bedroeg in de periode 2001-2003 amper één procent; de werkloosheid is nu zelfs hoger dan bij de start van de paars-groene regering; de jongerenwerkloosheid is sterk gestegen; door collectieve ontslagen en faillissementen gingen duizenden jobs verloren; de telecommunicatiesector verlegt zijn activiteiten naar lageloonlanden en de buitenlandse investeringen zijn gedaald. Het consumentenvertrouwen is laag en de onzekerheid weegt zwaar op de bedrijven. De volgende zes maanden hoeven we trouwens geen toename van de werkgelegenheid te verwachten. Dat belette de Vlaamse regering echter niet om in september de economische groei met een aan surrealisme grenzend optimisme in te schatten.

In de periode 1999-2000 schreef de regering de relatief forse groei toe aan de eigen verdiensten. Nu het minder goed gaat, wordt dit aan internationale omstandigheden toegeschreven. Voor wanneer is het stimulerende beleid van deze regering ? Wanneer komen het unieke bedrijvenloket, de administratieve vereenvoudigingen en de betaalbare bedrijfsterreinen er ? Het geld voor de actieve welvaartsstaat moet eerst nog worden verdiend.

Ondertussen maakt Industrie Vlaanderen, het samenwerkingsverband tussen de sectorfederaties, brandhout van het arbeidsbeleid van de Vlaamse regering. Door de weigering van de Vlaamse regering om een budget uit te trekken voor de uitvoering van een Vlaams sociaal akkoord en door het uitblijven van een federaal regeerakkoord begint Industrie Vlaanderen zelfs te twijfelen aan het nut en de haalbaarheid van een Vlaams akkoord.

Bij de start van de paars-groene regering werd ons voorgespiegeld dat de actieve welvaartsstaat voor een totale ommekeer zou zorgen. Deze regering wilde de activiteitsgraad verhogen tot 66,6 procent in 2004. Ze wil zelfs de Europese doelstelling, een activiteitsgraad van 70 procent, in 2010 benaderen. De Vlaamse regering en de sociale partners hebben die verbintenis onderschreven in het Pact van Vilvoorde. Het resultaat is echter pover. De totale werkzaamheidsgraad stabiliseerde vorig jaar op ongeveer 63,4 procent en ligt dus lager dan die van onze belangrijkste handelspartners. Minister Landuyt gaf in september 2002 trouwens zelf toe dat de actieve welvaartsstaat niet is gerealiseerd.

Door de gratis-politiek van minister Stevaert en de zijnen werden alle beschikbare middelen in 1999 en 2000 opgebruikt. Nu is er geen geld meer voor een verantwoord financieel-economisch bijsturingbeleid.

Deze Vlaamse regering beschikt ook nauwelijks over hefboomen voor het voeren van een eigen sociaal-economisch beleid. De recente drama's van Philips Hasselt en van Alcatel hebben daarvan het zoveelste bewijs geleverd. Met één federaal werkgelegenheidsbeleid kan men niet inspelen op de uitdagingen van de deelstaten. Kris Barrezele verwoordde het in de Financieel Economische Tijd. Europa moet weten dat het gebrek aan arbeidsmobiliteit sociologisch en politiek moet worden verklaard. De banenplannen moeten rekening houden met de regionale toestand. Jef Roos, de voorzitter van het VEV, stelde dat de staatsvorming nog niet af is. Het VEV wil fiscale autonomie voor Vlaanderen afdwingen. De solidariteit moet transparant zijn en ze mag de responsabilisering van de deelstaten niet tegenwerken. Er bestaat een groot productiviteitsverschil tussen Vlaanderen en Wallonië, met even hoge loonkosten. Door dat te

verdoezelen helpt men niemand. In De Standaard lezen we dan weer dat de huidige Vlaamse elite na een paar jaar regeren precies op hetzelfde punt is uitgekomen dan haar voorgangers. Het gevoel dat ze geen eigen beleid kan voeren zonder meer eigen hefboomen, wordt met de dag sterker.

Ondertussen blijft Vlaanderen een achterstand opbouwen inzake onderzoek en ontwikkeling. De toename van de Vlaamse middelen is 65 miljoen euro, terwijl ongeveer 100 miljoen euro nodig is om te voldoen aan de normen van de EU-top in Barcelona.

Het is een vicieuze cirkel. Zolang Vlaanderen geen volwaardig eigen sociaal-economisch beleid kan voeren, zal de problematiek van de loonkosten als een molensteen rond onze nek blijven hangen. De hooggekwalificeerde Vlaamse onderzoekers werken liever in het buitenland. Baudouin Velghe van het VBO klaagt aan dat de fiscale lasten die de werkgever bovenop het loon moet betalen, bij ons ongeveer 150 procent bedragen. Hier moet men immers sociale zekerheid betalen op het hele loon; in andere landen is dat maar op een geplafonneerd deel. In dertig jaar tijd is de werkgelegenheid in de industrie bijna gehalveerd. We moeten ons richten op productie met een hoge toegevoegde waarde. Maar daarvoor is onderzoek en ontwikkeling nodig en daar knelt het schoentje.

Het enige waarmee de regering kan uitpakken is de lastenverlaging. Maar meer dan de helft van de Vlaamse gemeenten heeft de voorbije jaren de belastingen verhoogd. Minister Van Grembergen geeft toe dat er meer aan de hand is dan het gebruik van het regeringsbeleid als excuus. Door de belastingverlaging zijn ze verplicht elders middelen te sprokkelen. De stijging van het Gemeentefonds biedt geen soelaas.

De VLD is blijkbaar voorstander van een confederale staat. Ondanks bezwaren van de minister-president en de voorzitter is de term confederalisme zelfs opgenomen in de VLD-teksten. Ik hoop dat die ommezwaai zich zal uiten in de daden van de VLD vóór en na de federale verkiezingen. Hopelijk oefenen de Vlaamse liberalen voldoende druk uit voor een volgende ronde van de staatshervorming en ijveren ze voor de volledige splitsing van de gezondheidszorg, de sociale zekerheid en de werkgelegenheid, en voor een volwaardige fiscale autonomie. Voorheen heeft de VLD enkel loze beloften gespuid.

De heer André Denys : Op het gebied van buitenlandse handel en landbouw ligt het zwaartepunt bij de gewesten. Dat is uniek in Europa. Dat zijn voorbeelden van onze confederale aanpak.

De heer Filip Dewinter : Het gaat niet op om te vergelijken met kleine Europese regio's zonder echte bevoegdheden. We moeten ijveren voor Vlaamse autonomie en zelfs zelfstandigheid.

De recente afdankingen en de uittocht van onze intelligentsia bewijzen de behoefte aan een verregaande autonomie. Ik hoop dat de keuzes van de VLD duidelijk worden in het beleid. De recente verwezenlijkingen zijn kleine maatregelen, die weinig aarde aan de dijk brengen.

In tegenstelling tot de aankondigingen van deze regering, is de begroting voor 2003 geen scharniermoment. De Vlaamse economie heeft het moeilijk en de actieve welvaartsstaat is verder weg dan ooit. Dewael I is een mislukking. De Vlaamse regering blijft een lakei van het federale niveau. De regering heeft de mentaliteit van het schepencollege van Tongeren.

De minister-president heeft de plicht om onze natie autonoom te maken zodat de werkgelegenheid en de economische situatie verbeteren, de belastingen dalen en de diefstal door Wallonië stopgezet wordt. Dat is niet het geval en dus zullen we de begroting niet goedkeuren. (*Applaus bij het VB*)

De heer Bruno Tobbac : De heer Van Rompuy heeft niet helemaal ongelijk : het gaat niet formidabel goed met de werkgelegenheid. Het tegendeel beweren zou van weinig respect getuigen voor de slachtoffers van recente bedrijfsherstructureringen. De internationale economie slabakt al twee jaar. Onze buurlanden en handelspartners hebben het moeilijk en dat heeft repercussies op de werkgelegenheid in Vlaanderen.

De regering moet efficiënt optreden, maar het gaat niet op haar de schuld te geven voor de internationale economische situatie.

Tot mijn grote verwondering zijn sommige leden van de N-VA blijkbaar van mening dat werkgelegenheid louter de bezorgdheid van de socialisten moet zijn. Is dit dan geen bezorgdheid die we delen en samen moeten aanpakken ?

Ik heb de Vlaamse begroting overlopen met het oog op de inspanningen die de regering voor de werkgelegenheid levert. Voor de departementen Onderwijs en Welzijn wordt maar liefst 400 miljoen euro extra uitgetrokken, met de toezegging van bijkomende middelen voor het wegwerken van de wachtlijsten in de verzorgingssector. Deze middelen worden niet alleen gebruikt om maatschappelijke noden in te vullen, maar zullen ook worden besteed aan lonen.

Voor de investeringen in grote openbare werken wordt 100 miljoen euro extra uitgetrokken voor het wegwerken van de zwarte punten : ook deze middelen gaan naar werkgelegenheid. Verder wordt 25 miljoen euro extra uitgetrokken voor het saneren van vervuilde industrieterreinen en voor werken aan de wateroverlast, waardoor niet alleen mensen uit een hoogtechnologische sector zullen worden tewerkgesteld, maar ook ruimte zal worden geschapen om op goed gelegen gronden werkgelegenheid te creëren. Deze investeringen komen bovenop de middelen die worden gegeven aan de VDAB en aan begeleidingsmaatregelen voor de sluiting van ondernemingen.

We moeten de eerlijkheid hebben om ons in onze kritiek te beperken tot onze bevoegdheden en dan kunnen we erkennen dat de Vlaamse regering voldoende inspanningen levert. Of dit voldoende zal zijn om de internationale crisis het hoofd te bieden, moet de toekomst uitwijzen. Maar als er extra middelen nodig zullen zijn, zullen wij ervoor zorgen dat die er ook komen. Dan denk ik onder meer aan de ontwerpen van decreet op de inburgering en op het economische ondersteuningsbeleid. CD&V heeft er trouwens voor gezorgd dat dat laatste ontwerp van decreet niet meer dit jaar kan worden goedgekeurd.

De heer Eric Van Rompuy : Minister Gabriels heeft nog maar een jaar geleden gezegd niet langer te geloven in de investeringssteun, maar zijn voorkeur te geven aan lastenverlaging. Nu worden we geconfronteerd met een ontwerp van decreet dat ertoe zal leiden dat de Vlaamse regering zal beslissen over enkele belangrijke investeringsprojecten en dat de rest van de expansiesteun wordt verbonden aan een soort van loterij. Zowel werkgevers als werknemers hebben in een hoorzitting verklaard dit geen goed systeem te vinden. De vaststelling blijft intussen dat het niveau van de expansiesteun nooit zo laag is geweest als vandaag.

Wat het ontwerp van decreet van minister Landuyt op de integratie van allochtonen betreft, heeft de SERV er al op gewezen dat er geen behoefte bestaat aan een decreet, maar wel aan voldoende middelen. Maar deze middelen ontbreken, de Vlaamse regering beschikt niet langer over marges. Wat is het antwoord van de Vlaamse regering op de vaststelling dat de werkloosheid stijgt sinds 11 september vorig jaar ?

De heer Bruno Tobbac : CD&V heeft ervoor gezorgd dat het ontwerp van decreet op het economische ondersteuningsbeleid niet meer in de plenaire vergadering kan worden behandeld voor het kerstreces, dit door het vragen van een hoorzitting en een tweede lezing en door niet te willen afzien van de reflectietermijn. De heer Van Rompuy heeft het trouwens over het grote verschil tussen de betalings- en beleidskredieten. Ik wijs hem erop dat hij ons heeft opgezadeld met een put van 300 miljoen euro, omdat voor zijn systeem van economische expansie niet voldoende middelen aanwezig waren. (*Applaus bij de VLD en sp.a*)

De heer Eric Van Rompuy : We hebben tussen 1998 en 2000 een zeer grote investeringsboom gekend in Vlaanderen, waarmee we toen zeer blij waren. De financiële put die ontstond, was gewoon het gevolg van een gunstig economisch klimaat. Het probleem is dat het ontwerp van decreet op het ondersteuningsbeleid een systeem invoert dat door werknemers én werkgevers wordt verworpen, dit op een moment dat de expansiesteun nog nooit zo laag is geweest. (*Applaus bij CD&V*)

Minister Dirk Van Mechelen : De kloof waarnaar de heer Tobbac terecht verwijst, is ontstaan door de overgang van het MGB2-systeem naar het MGB3-systeem in oktober 1998. Daardoor is er inderdaad een put van 250 miljoen euro ontstaan.

De heer Bruno Tobbac : Unizo en het VEV vergissen zich. Men zal dit systeem van economische

ondersteuning ongetwijfeld onderschrijven. Het hele gamma maatregelen zal de werkgelegenheid maximaal bevorderen.

Deze regering zorgde voor een groter dienstverleningsaanbod. Onderwijs, huisvesting en openbaar vervoer kregen meer middelen zodat de kwaliteit van hun dienstverlening kon verhoogd worden. Het geheel moet echter betaald worden op basis van solidariteit.

Dit laatste betekent dat rijkere mensen meer inspanningen moeten doen dan armere. In ieder geval verzet de sp·a zich tegen een forfaitair belastingstelsel.

Men beweert steeds dat het systeem van het gratis openbaar vervoer in feite onbetaalbaar is. In heel deze discussie vraagt men zich echter nooit af wie op dit ogenblik alles betaalt. De sp·a blijft dan ook voorstander van een eenvoudig, transparant en solidair belastingstelsel.

De heer Carl Decaluwe : Collega Tobback moet een eerlijk verhaal brengen. Het is van essentieel belang dat men goed bestuurt. Onder minister Stevaert verdubbelde de kostprijs per reiziger van De Lijn en werden, in het kader van het decreet op de basismobiliteit, de investeringsdotaties van deze maatschappij afgebouwd. Bovendien heeft de schuldenberg hallucinante vormen aangenomen. In die mate zelfs dat een tweede NMBS-scenario niet ondenkbaar is.

De heer Francis Vermeiren : In september wees onze fractie al op het probleem van de forfaitaire belasting. Het is correct dat men een vergelijking maakt tussen de armere en de rijkere burgers. Wanneer men echter stelselmatig verwijst naar mensen die op bepaalde inkomensgrenzen balanceren, creëert men in feite ongelijkheid. Dit hele debat moet dus met de nodige openheid maar ook omzichtig en sereen gevoerd worden.

Minister Steve Stevaert : Het jaarlijks budget van De Lijn bedraagt 21,6 miljard frank. Van dit bedrag wordt 1 miljard gebruikt voor tariefondersteuning. Men steekt dus 99 procent van zijn energie in een discussie over amper 5 procent van het totale budget. Men had die 5 procent ook voor advertentiecampagnes kunnen gebruiken. Deze regering opteerde echter voor een tarievenpolitiek.

Momenteel bestaat er eindelijk weer een draagvlak voor het openbaar vervoer. Voor het eerst in zijn bestaansgeschiedenis groeit het openbaar vervoer sneller dan het privé-vervoer.

Ik heb trouwens al vaak vergaderingen bijgewoond met de Brusselse minister voor Openbaar Vervoer. Deze vergaderingen hadden telkens tot doel om ook in de hoofdstad gratis openbaar vervoer uit te bouwen. De houding van CD&V tegenover deze beleids optie verbaast me dan ook.

Het kostendekkingspercentage heeft niets te maken met het feit of het openbaar vervoer al dan niet gratis is. Alles draait rond de implementatie van het decreet over de basismobiliteit. Ook het platteland moet immers kunnen beschikken over een goed uitgebouwd net. Het debat mag niet verengd worden tot de steden. Het kostendekkingspercentage van het platteland is echter heel wat lager dan dat van de steden.

De Lijn verkeert niet in een precare financiële situatie. De schuld nam toe omdat men ervoor opteerde om het gebouw van De Lijn aan te kopen.

Bovendien is het vermogen van De Lijn groter dan haar uitstaande schulden. Er werd dus geen onvoorzichtig maar misschien wel een te voorzichtig beleid gevoerd.

De heer André Denys : De promotiepolitiek van minister Stevaert kan ik steunen. De ideologische benadering van collega Tobback is echter te verwerpen omdat hij de tweeverdieners viseert. Dit is asociaal.

De heer Bruno Tobback : Collega Denys vertrekt vanuit de foute premise dat alleen degenen die werken, ook belastingen betalen. Wie opkomt voor een solidair Vlaanderen, moet ervoor zorgen dat al degenen die al belastingen betalen niet moeten opdraaien voor belastingontduikers. Laat ons dus in de eerste plaats het probleem van de belastingontduiking aanpakken. Dat is pas solidariteit. Indien men deze solidariteit een

ideologisch discours wil noemen, dan ben ik er fier op dat dit mijn ideologie is.

Een aantal scholen gebruikt ook het criterium van de kosten om een bepaalde selectie door te voeren. Op die manier kunnen een aantal jongeren echter nooit de opleiding volgen waar zij het meest geschikt voor zijn. Het volledig kosteloos maken van het onderwijs zou hier dus soelaas kunnen brengen. Gelijke kansen aanbieden aan ieder kind en de lat gelijk leggen voor iedereen : dat is pas solidariteit.

De heer Dirk Holemans : Agalev pleit inderdaad voor solidariteit, maar de middelen voor bijvoorbeeld gratis openbaar vervoer mogen niet uitsluitend uit de personenbelasting komen. Basisvoorzieningen moeten zoveel mogelijk gratis aangeboden worden, maar we moeten durven remgeld te vragen om overconsumptie tegen te gaan. Op die manier betalen senioren een minimaal bedrag als ze de trein nemen. Ook Agalev wil zo laag mogelijke tarieven, maar alles gratis aanbieden ongeacht het inkomen van de gebruiker, roept bij ons vragen op.

De heer Bruno Tobbacq : Remgeld moet ongewenst gedrag ontmoedigen. Gewenst gedrag en basisvoorzieningen moeten gratis blijven. Zodra er genoeg geld is, moet ook de basiszorgvoorziening gratis worden aangeboden. Als senioren de trein gebruiken, beschouwen we dat zowel ecologisch als sociaal als gewenst gedrag.

De heer Dirk Holemans : Soms zitten er zoveel senioren op de bus, dat er geen plaats meer is voor pendelaars met een abonnement.

De heer Bruno Tobbacq : Dan moet er voor bijkomende bussen gezorgd worden.

De heer Dirk Holemans : Iedereen wil het aanbod verbeteren. Maar aan degenen die kunnen betalen, moeten we remgeld durven te vragen.

De heer Bruno Tobbacq : Dat is een subtiele nuancering. Als de prijs voor iedereen gelijk is, maken we geen onderscheid. Elke burger wordt belast op basis van zijn inkomen, en met die belastingen betaalt de overheid de openbare voorzieningen. Waarom moet een burger dan nog een tweede keer betalen ?

Deze regering realiseert een aanzienlijk deel van de doelstellingen uit het regeerakkoord. Met deze begroting zet ze een belangrijke stap op weg naar de realisatie van de belangrijkste doelstelling : de gecumuleerde schuld halveren. De regering investeert zwaar, maar houdt de begroting gezond. De schuldafbouw en het Vlaams Zorgfonds stellen onze toekomst veilig. Wij zullen deze begroting goedkeuren. (*Applaus bij de VLD, sp-a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Ludo Sannen : De economische indicatoren zijn onzeker en staan onder druk van de internationale instabiliteit. Dat heeft gevolgen voor de binnen- en de buitenlandse vraag. Ondanks de belastingverlaging, groeit het consumentenvertrouwen niet. De industriële productie valt terug. De economische onzekerheid groeit en de werkloosheid neemt toe.

Het beste antwoord op dergelijke omgevingsfactoren is de eigen huishouding in orde houden. Deze regering doet dat. In haar evenwichtige begroting maakt ze verdedigbare keuzes. Het saldo is positief. De HRF-norm wordt gerespecteerd. De parameters zijn voorzichtig en er wordt een conjunctuurprovisie aangelegd. Paars-groen investeert, bouwt de schuld even snel af als voordien en voert het regeerakkoord uit.

Middelen en uitgaven houden elkaar in evenwicht. Ik besef heel goed dat maar 22 procent van de begroting uit eigen middelen komt, maar toch kunnen we het belang van het aangekondigde steunpunt voor fiscaliteit niet genoeg benadrukken. Men zal er onderzoeken hoe de fiscale middelen ingezet moeten worden om het beleid te sturen. Voorts zal men permanent nagaan of het gewenste effect ook bereikt wordt. Agalev beschouwt fiscaliteit immers als een middel om het beleid in een bepaalde richting te sturen.

Paars-groen maakt de juiste keuzes. CD&V niet. CD&V heeft een lijst opgesteld, maar zegt niet waar de middelen vandaan moeten komen. CD&V zegt evenmin welke uitgaven uit deze begroting niet wenselijk zijn. CD&V vraagt op een onverantwoorde manier meer, tenzij de partij voorstander is van een

belastingverhoging. Maar ook dat durven ze niet luidop te zeggen.

De uitgaven voor onderwijs stijgen met 5,5 procent. Het budget voor welzijn met 4 procent. Ik beseft dat een dergelijke stijging niet volstaat om de wachlijsten weg te werken, maar tijdens de begrotingscontrole zal deze regering verder gaan. Toch moeten we ons durven afvragen hoe ver de verantwoordelijkheid van de overheid inzake de zorgverlening precies reikt. Ook het individu en de samenleving dragen een deel van de verantwoordelijkheid. Ik kijk al uit naar het debat binnen Kleurrijk Vlaanderen daarover.

Wat het milieubeleid betreft heeft mevrouw Dua op het vlak van bodemsanering op 3 jaar tijd meer bereikt, dan wat verwezenlijkt werd door alle voorgaande regeringen samen : vandaag ligt het aanwendingspercentage daarvoor zeer hoog, terwijl in het verleden de beschikbare middelen soms gewoonweg niet aangewend werden.

Ik ga akkoord met de heer Tobback dat een forfaitaire belasting fout is, en dit geldt zeker ook voor het afvalbeleid. De milieuheffing moet gebruikt worden om te sturen, maar mag zeker niet het enige financieringsinstrument zijn.

In het prioriteitenlijstje van de heer Van Rompuy staat niets over milieu. Wij daarentegen hechten veel waarde aan een goed milieubeleid.

De heer Eric Van Rompuy : Hoe kunt u dat beweren, als we zien dat de uitgaven voor milieu slechts met 1,4 procent stijgen, terwijl de gemiddelde uitgaven 2,5 procent omhoog gaan ? En wat die prioriteiten betreft : wij vinden onderwijs, werkgelegenheid, de zorgsector en het verenigingsleven inderdaad belangrijker dan gratis televisie kijken. U doet aan populisme. Dat wij voor een belastingverhoging zijn, is totaal uit de lucht gegrepen. Maar er zijn nu eenmaal belangrijker dingen dan lasten verlagen.

De heer Ludo Sannen : U zegt dat het FFEU de zaak voor u onduidelijk maakt. Maar minister Van Mechelen heeft toch heel duidelijk gesteld dat de FFEU-middelen in de cijfers moeten opgenomen worden. Als u dat niet doet, blijft u een vertekend beeld hebben en getuigt dat van uw slechte wil.

Minister-president Patrick Dewael : Het gaat om veel meer dan het afschaffen van één bepaalde taks. Dit is een beleid van lastenverlaging dat ook in de federale regering gevoerd wordt. Wat gaat u doen als u morgen weer regeringsverantwoordelijkheid zou dragen ? Waar gaat u de middelen halen om wat u vooropstelt, te financieren ?

De economie kan alleen maar aangezwengeld worden als de conjunctuur verbetert, en dat ligt momenteel mondiaal zeer moeilijk, hoewel wij het veel beter doen dan sommige omliggende landen. Alleen met een gezonde economie kunnen wij competitief zijn op het vlak van de loonkosten en dan zal de bevolking zich terug realiseren dat arbeid lonend is. Een humaan fiscaal beleid is zeker van belang.

Verder wil u nog meer gaan investeren in het onderwijs, het milieu en welzijn : hoe gaat u dat betalen ? Nog eens : het gaat duidelijk niet om het afschaffen van die ene taks, maar om een beleid dat miljarden aan lastenverlaging realiseert.

U heeft wel kritiek maar geen alternatief : u heeft immers de moed niet om de reeds gerealiseerde verlagingen terug te schroeven. Dit is gratis oppositie.

De heer Eric Van Rompuy : Ook uw verhaal is gratis. Terwijl het federaal planbureau duidelijk stelt dat er geen mogelijkheid is voor nieuwe uitgaven of lastenverlagingen, stelt eerste minister Verhofstadt toch nog een verlaging van 115 miljard frank voor. Dat is gewoon een grote leugen : ik noem dit onverantwoord kiezersbedrog.

Mij stoort vooral de oppervlakkigheid. Vroeger werkte men aan een fundamenteel beleid, maar u bent gewoonweg het syndicaat van de belastingverlaging.

Door lagere lasten komt u niet tot een herlancering van het verbruik, maar wel tot het meer oppotten van middelen. Er moet vertrouwen gecreëerd worden om het verbruik aan te zwengelen : de bevolking spaart,

maar geeft niets uit omdat ze het zaakje niet vertrouwt. Op die manier hervat de groei niet, maar u houdt de schijn hoog. U houdt maar vol dat er niets aan de hand is.

Minister-president Patrick Dewael : Natuurlijk is er iets aan de hand met de economie, op mondiaal vlak maar niet in Vlaanderen. Het is evident dat wij delen in de klappen die de economie op wereldvlak treffen, maar zolang wij geen zwaardere klappen krijgen dan normaal, is er voor ons inderdaad niets aan de hand.

Het volstaat niet de loonlasten te verlagen. De Vlaamse regering heeft gekozen voor economische expansie. Het ontwerp van het Archimedesdecreet over het steunen en aanzwengelen van risicokapitaal is goedgekeurd door de Vlaamse regering. Er zijn de huizen van de economie, de nieuwe regeling inzake het Waarborgfonds en het innovatiepakt. Uit deze voorbeelden moet blijken dat de Vlaamse regering keuzes maakt voor een flankerend economisch beleid.

Niet alleen de overheid moet meer investeren in onderzoek en ontwikkeling. We moeten daarover met de private sector een pakt afsluiten. Voor elke frank die de overheid investeert in onderzoek en ontwikkeling, moet ook de private sector een frank investeren. Zo kunnen we de doelstelling van Lissabon halen.

Het verlagen van de vennootschapsbelastingen is het beste antwoord op het probleem van de competitiviteit. Deze maatregel is zeer KMO-vriendelijk en is bijgevolg een goede zaak voor Vlaanderen. Lastenverlaging volstaat niet, maar is wel cruciaal. CD&V vindt dat blijkbaar geen prioriteit, wij wel.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : De heer Sannen zegt dat het milieu een prioriteit is voor Agalev, maar ik kan het tegendeel bewijzen. Na drie jaar is er nog altijd geen duidelijkheid over de ISVAG-oven. De minister heeft ook een vergunning gegeven voor de bouw van de nieuwe wervelbedoven van Indaver, ondanks het negatieve advies. Ook de beslissingen rond het overstromingsgebied van Kruibeke en het feit dat men niet optreedt tegen de crematoria, wijzen in dezelfde richting.

De heer Ludo Sannen : Ik kan niet op alle vragen een antwoord geven. Ik stel voor dat u deze technische dossiers aankaart bij minister Dua. Tussen de opmaak van de begroting en de bespreking ervan in de plenaire vergadering zijn er enkele maanden verlopen. De keuzes voor de begroting moeten getoetst worden en eventueel bijgestuurd bij de begrotingscontrole.

De huidige economische toestand kan niet als een dipje worden omschreven. De werkloosheid groeit en de onzekerheid houdt aan, ook al door de onverantwoorde retoriek van de VS. Na de delocalisatie van de massaproductie begint nu ook de delocalisatie van de gekwalificeerde arbeid. Kennis is blijkbaar onvoldoende om de bedrijven hier te houden. Het verlagen van de loonlasten is goed en een energieheffing die wordt gecompenseerd door een bijkomende verlaging van de loonlasten, kan voor extra impulsen zorgen.

We mogen echter niet meedoen aan een neerwaartse spiraal. Er moet een meer democratische en sociale globalisering komen. We kunnen Europa niet uitbouwen zonder ook aan de sociale dimensie gestalte te geven. Dat moet mee opgenomen worden in de Conventie.

Het geval Philips Hasselt toont aan dat het niet volstaat een flankerend beleid te voeren. Vlaanderen kan zijn eigen KMO's stimuleren, maar ook daar zijn er geen garanties dat dit alleen in Vlaanderen tot werkgelegenheid zal leiden. We moeten het ondernemen in Vlaanderen steunen, zoals minister Gabriëls heeft gezegd. Vlamingen zijn blijkbaar bang om risico's te nemen. Daar moet aan worden gewerkt.

Ook op het vlak van de integratie durven Vlamingen blijkbaar geen risico's nemen. Als de schrikbarende hoge werkloosheid bij de allochtone bevolking niet daalt, zullen ook andere initiatieven falen. Als we geen quota kunnen hanteren, dan moeten we wel een morele code kunnen afsluiten met de bedrijfsleiders, opdat ze de mensen met een vreemde naam niet op basis van hun herkomst zouden uitsluiten van een sollicitatiegesprek.

Het toenemende racisme jaagt me angst aan. Allochtone jongeren kunnen bijna geen stageplaatsen meer vinden. Winkeliers en restauranthouders signaleren dat de klanten niet willen bediend worden door jonge mensen van allochtone komaf.

Een opiniestuk uit een burgerkrant in Antwerpen legt een verband tussen islam en criminaliteit. Ik heb moeite met dergelijke uitspraken van een regeringspartij.

De begroting moet aangepast zijn aan nieuwe maatschappelijke problemen.

De heer Francis Vermeiren : Het gaat inderdaad niet op om alles op een hoop te gooien. Het standpunt van mijn partij is duidelijk naar voren gebracht in de commissievergaderingen over inburgering.

Toen de heer Sannen sprak over mensen die niet door allochtonen bediend willen worden, voelde ik afschuw, maar anderen in dit parlement glimlachten.

De heer Ludo Sannen : Ik ben blij met dat antwoord. Wij zijn ervan overtuigd dat de begroting omgezet zal worden in een concreet beleid. We hopen dat de regering goed zal samenwerken met het parlement. De Agalev-fractie zal de begroting goedkeuren. (*Applaus bij de VLD, sp-a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Herman Lauwers : De begroting houdt inderdaad geen rekening met de ergste scenario's. Er zijn nog tal van onzekerheden over onder meer de conjunctuur, de dotatie en de BTW-factuur van Aquafin. En er zijn minder inkomsten door de belastingverlagingen.

Daartegenover staat dat tal van uitgaven noodzakelijk zijn. Een te zuinige begroting zou maatschappelijk en economisch onverantwoord zijn. Bij de budgetcontrole zal een en ander duidelijker zijn en kan er dus bijgestuurd worden. Ondertussen zijn er de conjunctuurprovisie en het federale akkoord over de verlaging van de verhoogde schuldafbouw.

Dit is inderdaad een voorlopige begroting. De regering gaat er terecht van uit dat zij ook de begrotingscontrole en de begroting 2004 zal opstellen. Zo niet, is een langetermijnvisie onmogelijk. Een groot deel van mijn fractie zal de begroting steunen.

Ik daag de criticasters uit om te zeggen voor welk onderdeel van de begroting te veel middelen uitgetrokken zijn. Ondanks de moeilijke omstandigheden worden er keuzes gemaakt, met als rode draad de solidariteit.

Er is solidariteit onder de inwoners van Vlaanderen door de zorgverzekering. De verhoging van de tarieven is terecht. Ook een verdere verhoging om meer doelgroepen te bereiken is verantwoord. Dan moeten de bijdragen wel inkomensgebonden zijn.

Er is solidariteit tussen steden en gemeenten door het Steden- en het Gemeentefonds. Bij de afbouw van de wachtlijsten is er ook solidariteit tussen de generaties, en tussen de gezonden en de gehandicapten. Ik weet wel dat er nog meer behoeften zijn, maar we beschikken niet over natuurlijke rijkdommen of een eigen fiscaliteit.

Ik wil aandacht vragen voor het probleem van de inkomens- en woonkloof. Een omvattend woonbeleid overstijgt de aparte bevoegdheden. Het woonbeleid is goed maar voornamelijk voor de lagere middeninkomens. Zij krijgen de kans om een socialehuurwoning te kopen als hun inkomen iets boven de grens stijgt. Ik denk echter dat zij hun woning tegen een hogere prijs moeten kunnen huren. Ook de initiatieven van de privé-sector komen voornamelijk hun ten goede. Ik vrees echter dat het aanbod van goedkopere socialehuurwoningen zal dalen. Men moet minstens twee woningen verkopen om voldoende middelen te hebben om er één te kunnen bouwen.

De stadsvernieuwingsprojecten brengen echter een vorm van sociale verdringing met zich mee. De stadsvlucht is inderdaad gestopt, maar dit is omdat bemiddelde alleenstaanden en vijftigplussers weer in de stad gaan wonen. Gezinnen met kinderen blijven intussen aangewezen op duurdere woningen in het buitengebied.

Ik ga zo diep op dit onderwerp in omdat kwalitatief goed wonen en woonzekerheid, samen met werkgelegenheid, bepalend zijn voor een gevoel van tevredenheid bij zowel allochtone als autochtone Vlamingen. Het is daarom jammer dat dit inclusieve beleid geen prioriteit krijgt op de politieke markt.

De heer Johan De Roo : Er zijn inderdaad heel wat problemen met de huisvesting, maar daarnaast worden we in Vlaanderen ook geconfronteerd met zeer dure bouwgronden. Zelfs gezinnen van tweeverdieners kunnen het zich in deze welvarende tijden niet langer veroorloven bouwgrond te kopen. We hebben een beleid nodig dat hun deze mogelijkheid teruggeeft. Hoe denkt de heer Lauwers over het aansnijden van de woonuitbreidingsgebieden ?

De heer Herman Lauwers : Woonuitbreidingsgebieden kunnen in ruimtelijk verantwoorde omstandigheden worden aangesneden, maar niet per definitie. Daarvoor kan ik twee argumenten aanvoeren. Ten eerste is het bouwen van een nieuw huis geen grondrecht, zoals kwalitatief wonen er wel een is. Ten tweede worden veel bouwgronden die in de door het RSV rood ingekleurde zones liggen, niet op de markt gebracht. Het is de verdienste van minister Van Mechelen dat hij een beleid probeert te voeren dat eigenaars stimuleert om deze bouwgronden toch te verkopen.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik wijs de heer De Roo erop dat er al wel degelijk een beleid wordt gevoerd. Ten eerste proberen we op het vlak van huisvesting de eigendomsoverdracht te stimuleren, evenals het sneller ter beschikking stellen van sociale woningen. Ten tweede werken we op het vlak van de ruimtelijke ordening aan de versterking van het stedelijke gebied en werd er een duidelijke rondzendbrief opgesteld over de woonuitbreidingsgebieden. Ten derde zullen we meer dan ooit de fiscaliteit als instrument aanwenden om bepaalde resultaten te boeken. Denk maar aan de registratierechten en de onroerende voorheffing om iets te doen aan verkrotte woningen en het ombouwen van leegstaande winkelgebouwen tot woningen.

Dit beleid zal over twee tot drie jaar vruchten afwerpen. Daarvoor is een continue opvolging nodig, waarbij we waken over het bestaan van een kwalitatieve ruimtelijke ordening.

De heer Herman Lauwers : Mathematisch heeft de Vlaamse regering bij de stemming over dit ontwerp van decreet twee stemmen van onze fractie nodig, ze zal er waarschijnlijk zes krijgen. De regering zal deze zes stemmen, los van welk kartel ook, echter moeten blijven verdienen. (*Applaus bij de VLD, sp.a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Chris Vandenbroeke : Ik maak van de gelegenheid gebruik om de regeerperiode van de paars-groene regering te evalueren en om na te gaan hoe we de gemaakte fouten in de toekomst kunnen goedmaken. Deze regering mocht beginnen in tijden van economische hoogconjunctuur, terwijl haar voorganger - mee onder druk van Maastricht - de nodige spaarzaamheid aan de dag had gelegd. De omstandigheden waren dus ideaal.

De verwachtingen waren hooggespannen : een volledig nieuwe coalitie, onder leiding van een talentrijk en ambitieus politicus, de heer Dewael. Hij had een klein probleem : zijn ploeg was dan misschien wel even ambitieus, ze was niet altijd even talentrijk. Ik verwijs naar de uiteenzetting van de heer Denys. Door namen te noemen heeft hij andere namen natuurlijk ook verzwegen.

Gelukkig kon minister-president Dewael rekenen op minister Van Mechelen, die als een brandweerman verschillende branden kwam blussen. Dat ideologische tegenstellingen naar buiten traden, mocht : dat is eigen aan de nieuwe politieke cultuur. Maar we moeten er intussen natuurlijk over waken dat die cultuur ook efficiënt blijft.

Een eerste pijnpunt is van financiële aard. Sommige ministers gingen te werk als studentikoze studenten die te veel uitgaan. Te veel uitgaan impliceert ook te veel uitgeven. Vooral de minder goede leerlingen maken het dan vaak te bont. Zo waren sommige ministers van mening dat alles gratis moet zijn.

Op een bepaald ogenblik was er zelfs sprake van chantage. Een minister die intussen ontslag genomen heeft, eiste steeds meer. Zijn opvolger, minister Van Grembergen, mag nu de brokken trachten te lijmen en te voldoen aan de gemaakte beloftes.

De regering is veel te hard van stapel gelopen. Het jaar 2003 zal, alleen al op economisch gebied,

ongelooflijk moeilijk worden. Men voorspelt een groei van niet meer dan 1,3 procent en wellicht wordt het nog minder. De afgeleiden daarvan, onder meer de repercussies op het vlak van de dotaties, kan men nu al door simulaties berekenen. Vermoedelijk zal 2003 echter nog meevallen in vergelijking met 2004, want de SERV voorspelde al jaren geleden dat het dan pas echt moeizaam zal gaan. Dat betekent dus dat in de goede jaren kansen werden gemist.

De minister-president wou het voorts politiek-institutioneel eens anders aanpakken. Hij zou voortaan minder hevig en meer diplomatisch te werk gaan om de fiscale autonomie, de financieel-economische hefboomen en de homogene bevoegdheidspakketten dichterbij te brengen. Wat leverde die nieuwe aanpak op ? Het Lambermontakkoord. Wie ertegen stemde in het federale parlement, werd weggehoond, want het was zogenaamd een grote vooruitgang. Maar de genoemde doelen zijn nog steeds niet bereikt, al vormen ze nu zelfs een doelstelling van de voorzitter van de partij van de minister-president. Maar onze zuiderburen blijven neen zeggen. Een historische kans werd verkeken.

Ik zou zelfs verder durven gaan door te stellen dat Vlaanderen op het vlak van autonomie inlevert. Indien Vlaanderen niet op korte termijn meer zeggingskracht krijgt over de werkgelegenheid, staan in de Oost- en West-Vlaamse textielsector zeker 40.000 banen op de helling.

De creatie van de actieve welvaartsstaat was een ander doel van deze regering. In vergelijking met 1999 zijn er in Vlaanderen vandaag echter 500 ondernemingen. De buitenlandse investeringen verschromelen. Het optreden van minister Gabriels bij dit alles is werkelijk ondermaats. Gedurende de vorige regeerperiode was er op zijn minst sprake van expansiesteun.

Ook de actieve welzijnsstaat werd niet dichterbij gebracht. Voor de ziekenzorg en de huisvesting bestaan lange wachtlijsten. Van onthaasten of tijdskrediet is geen sprake meer. Jonge mensen krijgen totaal geen kansen meer. Ze willen nog steeds een gezin en verlangen nog steeds naar kinderen, en toch is de nataliteit tot een onrustbarend dieptepunt gezakt. Deze regering slaagt er dus niet in om welvaart en welzijn te combineren.

Ook op het vlak van de kennismaatschappij realiseerde men, ondanks Kleurrijk Vlaanderen, het pact van Vilvoorde en het pact van Barcelona, bitter weinig. Twee jaar lang talmde men. Uiteindelijk zal men nu een eenmalige investering doen van 64 miljoen euro doen, die dan nog deels uit het FFEU komt, terwijl men eigenlijk - volgens de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid - elk jaar 94 miljoen euro zou moeten uitgeven.

Tegen 2010 zou de Bolognaverklaring moeten omgezet zijn in een structuurdecreet. Vlaanderen is echter nog lang niet klaar voor dit alles. Laat ons dus zeker niet onverhoeds tewerkgaan, maar alles rustig voorbereiden.

Deze regering benutte de haar geboden kansen niet. Hopelijk komt er dan ook geen tweede regering-Dewael. *(Applaus bij CD&V en het VB)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

We komen opnieuw bijeen om 14.30 uur. *(Instemming)*

– *De vergadering wordt gesloten om 13.41 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Jan Loones, Miel Verrijken : gezondheidsredenen ;

Brigitte Grouwels, Jacques Timmermans, Isabel Vertriest : ambtsverplichtingen.

